

Вадим Воротинський

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
Україна*

ЗМІНА РОЛІ ІНТЕРНЕТУ В ЗОНАХ КОНФЛІКТУ НА ПРИКЛАДІ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ ПЕРІОДУ 2014-2015 РР.

Vadym Vorotynskyy

H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine

CHANGE OF THE ROLE OF THE INTERNET IN CONFLICT ZONES ON THE EXAMPLE OF SITUATION IN UKRAINE IN 2014 AND 2015

In the event of a conflict standard processes and mechanisms lose their relevance. With the new external factors the new rules begin to operate. To meet the needs of society in a situation of apparent confrontation the Internet changes its role significantly. The degree of involvement of Internet users changes also. However, with the advent of greater mobility of the Internet comes greater vulnerability of society.

The article covers new aspects of the role of the Internet in conflict zones and traces main differences from the model which is operated in stable conditions. A special attention is paid to assumptions that determine growing importance of the Internet in the context of two main functions: information and communication. Basic model of interaction between actors of the process is disclosed on example of the situation in Ukraine in 2014-2015 years. The author explores the reasons for effectiveness of manipulation tools in the new environment.

Key words: Internet, social media, manipulation technologies, conflict zones, confrontation, misinformation.

Постановка проблеми. Всесвітні політичні процеси показують, що роль Інтернету в політичній і соціальній парадигмі з року в рік стає все значнішою. Будучи багатограним і одночасно розвиваючись у різних напрямках, він надає все більше можливостей для комунікацій, продукування, впливу, залучення та утримання. І якщо в країнах з високим рівнем проникнення Інтернету зростання його значення в житті суспільства в основному відбувається за рахунок збільшення функцій і розвитку нових сервісів, то у країнах, що розвиваються, на перший план виходить динаміка проникнення.

Гнучкість Інтернету і його характеристик передумовляють постійну зміну точок дотику із соціумом. В залежності від території і ситуації ці показники можуть відрізнятись, що дає великий пласт досліджень «тут-і-зараз». І якщо процеси всередині суспільства із стійким соціальним і політичним фоном будуть показувати стабільний і тривалий у часі результат, то ситуація в критично нестабільних зонах буде демонструвати зовсім іншу картину. До таких зон відносяться: місця бойових дій, озброєного і неозброєного протистояння, активного соціального протесту тощо.

Протистояння в Східній Україні в 2014-15 рр. створили прецедент, при якому жителі країни були позбавлені фінансової і політичної стабільності, інституту приватної власності, відчуття безпеки і захищеності. Ці фактори стали причиною кардинальної зміни ролі Інтернету в житті суспільства, сформували нові моделі поведінки користувачів та їх взаємодії.

Вивчення даного процесу дозволяє визначити відповідні точки для подальшого аналізу еволюції ролі Інтернету в нових умовах функціонування суспільства (наприклад, в зонах локальних/глобальних конфліктів), виявити і обґрунтувати існування загальних закономірностей у розвитку цього феномена. Отримані дані допоможуть державним і недержавним службам і організаціям своєчасно здійснювати певні дії для інформаційного захисту членів суспільства, вчасно реагувати на потенційні загрози і купірувати маніпуляційні інструменти.

Аналіз літератури. Інтернет не є статичним елементом і з часом трансформується як у своїй

структурі, так і в функціональному потенціалі стосовно життя соціуму. Зміни в його структурі і моделях поведінки користувачів, наприклад, що пов'язані з процесами всередині зони певного конфлікту, тільки підсилюють динамічність характеристик і вимагають проведення подальших наукових пошуків в реальному часі. Саме тому дана сфера є певною *tabula rasa* для дослідників.

Однак, природно, що при роботі над статтею були проаналізовані результати досліджень, спрямовані на вивчення ролі Інтернету в умовах стабільного функціонування соціуму. Так, слід зазначити дослідження ролі Інтернету в соціальних і міжособистісних комунікаціях С. Володенкової і Е. Горіної; про вплив Інтернету на поведінку людини Сари Оутс (Sarah Oates), Джалала Махмуда (Jalal Mahmud), Хойцзі Гао (Huiji Gao), Алессандро Бессі (Alessandro Bessi); про вплив сучасних комунікативних форм на ступінь участі користувачів у політичних процесах Яни Брейндл (Yana Breindl), Паскаля Франка (Pascal Francq).

Для розширення розуміння змісту і механізмів маніпулятивних процесів, що відбуваються в Інтернеті в зоні конфлікту, доцільно звернутися до праць сучасних дослідників політичних маніпуляцій, таких як Мішель Форель (Michelle Forelle), Філ Говард (Phil Howard), Андрес Монроу-Ернандес (Andrés Monroy-Hernández), Саїф Саваж (Saiph Savage), Десислава Христова, Мірко Музолезі (Mirco Musolesi), Чечілія Масколо (Cecilia Mascolo).

Ці дані, суміщені з результатами класичних досліджень політичних маніпуляцій, дають широке уявлення про прийоми та методиках, які можливо застосувати і в даний час. До останньої групи відносяться дослідження Ю. Буданцева, Ю. Неретина, Т. Лебедевої, А. Собяніна, В. Суховольського, А. Кинєва, С. Кара-Мурзи, Є. Доценко та інших.

Мета статті: визначити та проаналізувати на прикладі ситуації в Україні періоду 2014-15 рр. основні аспекти у зміні ролі Інтернету в зонах конфлікту.

Виклад основного матеріалу. Інтернет багатогранний. Кількість його функцій зростає з появою нових сервісів і розвитком прикордонних дисциплін, однак для даного дослідження будуть взяті до уваги тільки дві основні функції Інтернету: інформаційна та комунікаційна. Обидві вони відіграють вирішальну роль у зміні стандартної/звичної поведінки користувача під час виникнення критичних ситуацій. Події, що зачіпають життя соціуму в даний момент, формують наступні ключові потреби, що реалізуються через Інтернет:

Для користувачів:

- Отримувати інформацію.
- Ділитися даними.
- Висловлювати власну думку.
- Отримувати підтримку.

Для протиборчих сторін:

- Продувати і поширювати інформацію.
- Поширювати власну точку зору.
- Збільшувати кількість шанувальників/захисників ідей.
- Знаходити підтримку у світової спільноти.

Стикаючись в єдиному часово-просторовому континуумі, потреби учасників формують нові способи взаємодії з використанням Інтернет-можливостей.

У першу чергу міняється інформаційне середовище і його структура.

Сучасний конфлікт претендує на залучення до нього не тільки внутрішніх учасників, але і зовнішніх, сторонніх спостерігачів. Він спрямований на формування широкої громадської думки і поділу представлених ідеалів. Звертаючись до досвіду «кольорових» революцій, можна виділити спільну рису для структури інформаційного поля в контексті активних протистоянь. Чіткий поділ на два вектори - внутрішній і зовнішній - визначає і риторичку, і способи донесення інформації.

Внутрішній спрямований на соціум, що задіяно у конфлікті. Зовнішній вектор - за межі країни. У разі протистоянь в Україні в 2014-15 роках двовекторна структура інформаційного поля також виявила свою стабільність, при тому, що внутрішній вектор торкався не конкретний регіону в країні, а всієї країни.

Під час активної фази конфлікту варіативність як традиційна якість Інтернету отримує нове значення. У ситуації відносно соціальної та політичної стабільності це явище має два значення. З одного боку, варіативність передбачає велику кількість матеріалів з певного питання, не обмежену в інтерпретаціях і тлумаченнях. Можливість вибору стимулює користувача до пошуку зрозумілої йому інформації, точки зору, сформованої власної думки. Отримуючи інформацію з певним

забарвленням, користувач приймає рішення, наскільки довіряє викладеному матеріалу. У разі позитивної відповіді, він починає оточувати себе джерелами з переважанням виділеної точки зору, створюючи тим самим для себе комфортне інформаційне середовище. Тенденція оточувати себе типовою думкою носить глобальний характер і детально описана в дослідженні «Наука проти змови: колективне оповідання в епоху дезінформації», в процесі якого було проведено аналіз поведінки 1, 200000 користувачів¹.

З іншого боку, великі масиви інформації, що виникають в результаті необмеженого представлення варіантів, як наслідок, призводять до того, що користувач втрачає увагу до сфери, проблеми або питанню до наступної точки зацікавленості.

У разі конфлікту варіативність звужує своє значення до декількох центральних точок зору і концентрується виключно на них. Варіанти подачі інформації розрізняються за способом і жанром, але дотримуються чіткої дуалістичної моделі. Прикладом представленої моделі в Україні 2014-15 рр. є лінійна парадигма «Україна-Росія», яка чітко простежувалася в основному потоці інформації. При цьому, відповідно до наведеної вище схеми, увага користувача значно швидше розсіюється, що призводить до постійної актуалізації інформаційної повістки. Фізично перебуваючи в контексті подій, користувач стає заручником ситуації і знаходиться в постійному пошуку повідомлень про зміни. У результаті формується інформаційна залежність, яка, прогресуючи, паралізує інші соціальні функції людини. Користувач готовий сприймати інформацію і самостійно шукає канали її надходжень – ідеальна ситуація для сторін конфлікту для утримання уваги до проблеми і впливу на аудиторію. При віддаленні від центру подій залежність стає менш явною і характеризується більш слабкими зв'язками.

За ступенем інформаційної залежності під час конфлікту можна виділити наступні групи користувачів:

• **Залучені користувачі.** Група, що має пряме відношення до конфлікту: територіальне, сімейне, приватне, господарське і т.д.

• **Послідовники.** Група користувачів, які мають слабкі зв'язки з безпосередньою зоною конфлікту, але при цьому є учасниками інформаційного процесу. Публічно поділяють ту або іншу точку зору, характеризуються бажанням демонструвати власну точку зору з даного питання, вступають у дискусіях, конвертують соціальну активність в реальну. Найбільша кількість волонтерів, які беруть участь у конфлікті, є представниками даної групи.

• **Нейтральні користувачі.** Користувачі, які виявляють інтерес до подій на рівні щоденній новинній повістки. Для цієї групи не характерно залучення в дискусії, категоричне вираження власної позиції, пошук додаткової інформації.

І якщо для підтримки уваги до інформаційного потоку у залучених користувачів достатньо зовнішніх факторів, природно створюваних під час конфлікту, то для послідовників і нейтральних користувачів необхідно постійне підвищення градуса повідомлень. Такий висновок можна зробити як з подій «Революції гідності» 2013 року, так і на основі конфлікту в східних областях України 2014-15 рр.

Інтернет стає центральним засобом масової інформації. Передумови для підсилення позицій видно вже в більш стабільних парадигмах:

• **Актуальність даного каналу серед провідних політичних сил.** У науковій сфері питання широко висвітлене у контексті політичного життя США і Великобританії. Стартом для активних досліджень можна вважати президентські вибори в США в 2008 році, під час яких політичні лідери представили новий підхід у використанні Інтернет-інструментів для досягнення позитивного результату. Чинний президент США Барак Обама розширив межі традиційного погляду на Інтернет як інформаційний, комунікаційний та, як наслідок, фандрайзинговий майданчик, визначивши напрямок для подальшої інтеграції в політичному векторі. У пострадянських країнах, до яких також відноситься Україна, Інтернет-комунікації в політичному контексті з кожними виборами набувають все більш виразні контури, проте не відповідають рівню західних агітаційних кампаній. Так, якщо в президентських виборах, як правило, лідерами процесу задіюються всі інформаційні та агітаційні ресурси Інтернету, то під час виборів до місцевих рад політичні сили або слабко представлені, або

¹ Bessi, A., Coletto, M., Davidescu, G.A., Scala, A., Caldarelli, G. *Quattrociocchi W. Science vs Conspiracy: Collective Narratives in the Age of Misinformation.* <<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0118093>>.

не представлені взагалі.

• **Актуальність даного каналу для груп, які не поділяють офіційну точку зору.** У деяких країнах опозиційні сили взяли на себе роль каталізатора змін - не маючи доступ до традиційних ЗМІ, вони почали розвивати Інтернет-інструменти. Як правило, ядро прихильників революційних (на відміну від еволюційних) поглядів складають молоді ініціативні люди, які легко сприймають нові інструменти і в разі необхідності діляться ними¹.

• **Актуальність для користувачів - споживачів інформації.** Зниження вартості тарифів на надання послуги доступу до Інтернету, збільшення комфорту використання (розвиток мереж третього і четвертого покоління), заміна класичних сервісів умовно безкоштовними, реалізованими через Інтернет (комунікаційні сервіси), мобільність (доступність незалежно від місця знаходження), видима свобода вибору і самовираження. Для конкретних категорій список може бути продовжений.

В умовах розвитку конфлікту описані вище передумови посилюються такими чинниками:

1. Заборона на поширення традиційних ЗМІ. На території України за винятком зони конфлікту заборонені російські телеканали. У межах зони конфлікту - українські.

2. Нестійка економічна ситуація. Пристрій, підключений до мережі, за одну абонентську плату надає сервіси, що в класичному використанні потребують додаткової плати. Серед них: голосовий зв'язок, смс, ТБ, радіо і т.д.

3. Мобільність. Користувач знаходиться в курсі подій незалежно від свого місцезнаходження.

4. Швидкість отримання інформації. Для традиційних ЗМІ публікація інформації займає певний час, який відводиться на збір інформації, перевірку, редагування та розміщення. Наприклад, для випуску телевізійного ефіру середній період часу при висвітленні термінових новин становить від години до двох. У випадку з Інтернетом як засобом масової інформації новина може бути доставлена користувачеві відразу після того, як подія відбулася або ж під час.

Разом з встановленням ролі лідируючого ЗМІ для Інтернету, змінюється і характер сприйняття інформації. З пасивного спостерігача користувач перетворюється на активного учасника процесу. У міру ескалації ситуації у користувача формується регулярна потреба в отриманні актуальної інформації, отже, сам користувач шукає джерела і формує власну стрічку новин. Така зацікавленість в контенті формує сприятливе середовище протиборчим силам для реалізації внутрішнього інформаційного вектора. Потреби акторів в отриманні інформації та її успішному розповсюдженні сходяться в універсальних можливостях загального середовища - Інтернет.

Під дією зовнішніх сил змінюється не тільки інформаційна, але й комунікаційна функція. Нові можливості Інтернету як центрального ЗМІ формують абсолютно новий клас користувача. Ставлення до інформації більше не є одностороннім. Користувач отримав інструменти, які дозволяють не тільки сприймати різні точки зору, але і самостійно продукувати контент. Ситуація, що динамічно змінюється, виводить на перший план оперативність надходження інформації, позбавляючи журналістику традиційних рамок. За даними неурядової організації «Інститут масової інформації» за станом на грудень 2015 найкращий показник серед українських електронних ЗМІ щодо дотримання журналістських рамок становить 5,71 бала з 6, що в інтерпретації дослідників прирівнюється до 71% всіх матеріалів. При цьому друге місце серед всіх електронних ЗМІ демонструє показник на рівні всього 52% матеріалів².

Емоційне забарвлення, одностороння подача інформації, відкрита агітація і міфологізація стають нормами інформаційного поля в зоні конфлікту. «Журналістом нового часу» може стати будь-який учасник процесу – запит на інформацію продовжує рости разом з ескалацією конфлікту. З даним феноменом тісно пов'язана поява формату стрімінга, коли трансляція з місця подій відбувається онлайн за допомогою пристроїв, які здатні тримати безперервний Інтернет-зв'язок (мобільні телефони, планшети, фотоапарати, камери і т.д.). Описаний спосіб взяли на своє озброєння всі сторони українського конфлікту, наочно ілюструючи вірність власних принципів. При цьому головним завданням протиборчих сил є привернення уваги до каналу інформації, а утримання відбувається за рахунок посиленої уваги до проблеми і вузького фокусу користувачів в даний

¹ Oates, Sarah and Lokot, Tetyana, Twilight of the Gods?: How the Internet Challenged Russian Television News Frames in the Winter Protests of 2011-12. <<http://ssrn.com/abstract=2286727>>.

² Інститут масової інформації: Аналіз дотримання журналістських стандартів у провідних Інтернет-ЗМІ. <http://imi.org.ua/journalist_monitoring/51453-analiz-dotrimannya-jurnalistських-standartiv-u-providnih-internet-zmi-imi.html>.

момент. Цей формат передбачає певні обмеження – автор контенту схильний до ризику і стиснутий необхідністю пошуку конкретного обладнання, що стає причиною використання стрімінга як інструмент цілеспрямованого впливу. Користувацька активність у форматі стрімінга як правило пов'язана із ситуативною необхідністю.

Рядові користувачі частіше проявляють себе при використанні більш простих інструментів. Ідеальним майданчиком для віртуальних ціннісних протиставлень є соціальні мережі. Феномен цього інструменту розкривається повною мірою при додатковому ідеологічному навантаженні і інформаційному тиску. З одного боку, соціальна мережа дозволяє користувачеві умовно ідентифікувати себе, продемонструвати власну позицію з конкретного питання, висловити думку і вступити в дискусію. Таким чином, учасник процесу отримує публічну трибуну, яку може використовувати для досягнення власних цілей. Найбільш активні користувачі отримують широке ядро шанувальників і послідовників, яке в подальшому може перерости в публічне поле в реальному житті. З іншого боку, інструменти соціальних мереж дозволяють користувачеві більш індивідуально працювати з варіативністю Інтернету. У спеціальному віртуальному середовищі людина не просто шукає матеріали, що відповідають її особистим переконанням, а й сама формує інформаційний порядок денний. Глобальна тенденція у виборі кращого варіанту із запропонованих посилюється прагненням до додавання в постійний доступ матеріалів і думок, які найбільш близькі до власної точки зору. Якщо в стрічку новин потрапляє новина чи матеріал, з яким користувач не згоден, він або висловлює свою точку зору в коментарі під матеріалом, або відмовляється надалі бачити новини від даного джерела. Як наслідок, користувач знаходиться в комфортному для себе оточенні, закритій екосистемі. За рахунок того, що в групі людей, захоплених однією ідеєю і що характеризуються єдиними переконаннями, релевантна інформація поширюється швидше, особливе значення набуває теорія «слабких зв'язків». Суть теорії полягає в тому, що інформація швидше поширюється через користувачів, у яких середнє для соціальної мережі кількість друзів/зв'язків. Люди схильні більше довіряти близькому колу, ніж публічним особистостям, тому з більшою активністю поширюють матеріали/ідеї, що були передані близьким оточенням.

Іншим різновидом комунікаційної активності користувачів є зміна пасивного сприйняття інформації на явну демонстрацію власних поглядів і переконань. Це проявляється в більшості Інтернет-інструментів: Інтернет-ЗМІ, відео-канали, блоги, соціальні мережі, форуми. Чим чіткіше виражені сторони конфлікту в інформаційному полі, чим сильніше протистояння, тим більш явно проявляється фактор особистої участі. Полеміка, конфліктна взаємодія, підвищена емоційність, образи – все це, як правило, проявляється саме в обговоренні матеріалу, в репліках конкретних читачів. Знаходячи прихильників або супротивників висловленої точки зору, користувач отримує визнання – позитивне або негативне, стає залежним від розвитку теми. Збільшуючи кількість коментарів, учасник робить тему більш значущою і для користувачів, які не беруть активну участь у процесі, а спостерігають за його розвитком.

Прогнозована канва сценарію зумовила розвиток і кристалізацію однієї з найбільш ефективних сучасних маніпулятивних технік, які можуть буди застосовні до широкого кола актуальних для даного соціуму тем. Застосування «ботів» у політичних процесах має глобальні характеристики. За даними авторів дослідження «Політичні боти і маніпуляція громадською думкою у Венесуелі», більше 60% світового Інтернет-трафіку припадає на активність ботів - автоматичних скриптів, які продукують контент і імітують дії реальних користувачів¹. В умовах структурованого інформаційного поля зони конфлікту і користувача активності в області створення, розповсюдження та коментування інформації участь ботів зростає. Їхні дії стають більш цілеспрямованими, але маскуються завдяки кількості контенту з контрастним емоційним фоном.

В цілому, посилення позицій Інтернету як центрального місця створення і поширення інформації, пошуку союзників і виразу громадянської позиції, відкриває можливості для результативного маніпулювання. Структура інформаційних каналів, розділених на кілька основних точок зору, формує сприятливе середовище для впровадження великої кількості завідомо неправдивої інформації. В результаті прийняття нав'язаної, свідомо помилкової, але правдиво поданої інформації, користувачі втрачають здатність критично мислити і формувати власну думку з певної проблеми.

¹ Forelle, M.C., Howard, Ph.N., Monroy-Hernandez, A., Savage, S. *Political Bots and the Manipulation of Public Opinion in Venezuela*. <<http://ssrn.com/abstract=2635800>>.

Ключовою особливістю технік, що застосовуються у процесі маніпуляцій в зоні конфлікту є високий рівень мобільності користувача. Якщо в стабільній соціальній та політичній ситуації, згідно Л. Віннер, доступність інформації перетворює користувача в пасивного спостерігача, виводячи за рамки реального політичного процесу¹, то в контексті зони конфлікту, навпаки, призводить до мобілізації людських ресурсів. З одного боку це явище може виражатися в прагненні до особистої участі (фізична участь у конфлікті, волонтерство), так і трансформуватись у змішані форми (благодійність, пожертвування, підтримка ресурсами і т.д.)

Висновки і перспективи подальших досліджень. Інтернет з його унікальним набором функцій і ключових характеристик займає одне з лідируючих місць в комунікаційній та інформаційній моделі суспільства. З ростом інструментів і сервісів, його вплив на життя людини посилюється, а роль в ключових питаннях стає більш фундаментальною.

При критичній зміні зовнішніх умов змінюється і роль Інтернету. Він отримує нові характеристики, які відповідають поточній ситуації. Бі-/поліполярна структура обумовлює чітке розмежування користувачів на групи, зовнішні чинники формують у користувачів інформаційну залежність, прихильність до певної ідеї і ступінь особистого сприйняття - активність. Зростання кількості інформації тільки підсилює ефект, на відміну від класичної інформаційно-комунікаційної форми, при якій користувач вибирає більш пасивну роль, замінюючи реальне життя ілюзією, віртуальним еквівалентом. У випадку з зоною конфлікту, вибір користувача змінюється в бік активних дій як у віртуальному житті (продукування і поширення контенту, публічна реакція, прояв громадянської позиції і т.д.), так і в реальному (фізична участь у конфліктних процесах, волонтерство, матеріальна участь і т.д.).

Дані зміни ролі Інтернету простежуються на прикладі конфлікту в Україні 2014-15 років і вимагають перевірки на універсальність при аналізі комунікаційно-інформаційного поля в сучасних зонах конфлікту. Розуміння логіки процесів і актуальних інструментів дозволить оперативно реагувати на виклики та загрози населенню, постраждалому в результаті конфлікту.

References

1. Bessi A., Coletto, M., Davidescu, G.A., Scala, A., Caldarelli, G., Quattrociocchi, W. *Science vs Conspiracy: Collective Narratives in the Age of Misinformation*. <<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0118093>> (2016, sichen, 10).
2. Інститут масової інформації: Аналіз діяльності журналістської стандартизації у провідних інтернет-ЗМІ <http://imi.org.ua/journalist_monitoring/51453-analiz-dotrimannya-jurnalisticheskikh-standartiv-u-providnih-internet-zmi-imi.html> (2016, sichen, 10).
3. Forelle, Michelle C and Howard, Philip N. and Monroy-Hernandez, Andres and Savage, Saiph. Political Bots and the Manipulation of Public Opinion in Venezuela. <<http://ssrn.com/abstract=2635800>> (2016, sichen, 10).
4. Oates, Sarah and Lokot, Tetyana, Twilight of the Gods?: How the Internet Challenged Russian Television News Frames in the Winter Protests of 2011-12 <<http://ssrn.com/abstract=2286727>> (2016, sichen, 10).
5. Winner, L. (2003). *Mythinformation. New Media Reader*. Cambridge, Mass: MIT Press.

¹ Langdon, W. (2003). *Mythinformation. New Media Reader*. Cambridge, Mass: MIT Press, 594.